

Despre drepturile omului și principalele provocări cu care se confruntă Republica Moldova în dialog cu regiunea transnistreană s-a discutat la Strasbourg

Pe 12 octombrie 2017, Alexandru Postica, Directorul al Programului Drepturile Omului în cadrul Asociației Promo-LEX, a participat la evenimentul „Frozen conflicts in Europe/an overview for the Transnistrian conflict / Conflictele înghețate din Europa/o imagine de ansamblu a conflictului transnistrean”, care a avut loc la Strasbourg.

Principalele obiective ale evenimentului care a întrunit reprezentanți din mai multe state membre ale CoE, diplomați și experți au fost de a informa și discuta despre provocările cu care se confruntă Republica Moldova în dialog cu regiunea transnistreană. De asemenea, de a identifica instrumente ale APCE și alte instrumente internaționale pentru facilitarea soluționării conflictului. Și nu în ultimul rând continuarea dialogului cu includerea subiectului respectării drepturilor omului.

În cadrul unui interviu, acordat la Strasbourg, Alexandru Postica a menționat: „Eu și organizația pe care o reprezint, Promo-LEX, vom insista permanent asupra respectării

drepturilor omului și asupra faptului că acestea nu se negociază.

În regiunea transnistreană locuiesc mai bine de 350 mii de oameni care sunt cetățeni ai Republicii Moldova, Federației Ruse, Ucrainei, etc. Noi am venit cu rapoartele privind drepturile care se încalcă de multe ori în această regiune, cazuri concrete și cercetări anterioare. Cea mai mare problemă care există la moment acolo este – monitorizarea drepturilor omului. De asemenea, am prezentat o listă de cazuri mai vechi și recente, examinate de către Curtea Europeană. Curtea a subliniat care sunt acele încălcări, iar printre acestea se numără: dreptul de a nu fi supus torturii; libertatea și siguranța persoanei; drepturile sociale și politice, inclusiv dreptul de proprietate. Evenimentul care a avut loc astăzi a fost suficient pentru a sublinia problemele pe care le avem. Sper ca funcționarii APCE care au fost prezenți la masa rotundă să ia în calcul aceste probleme”, a mai declarat Alexandru Postica.

Evenimentul a fost organizat de către Delegația Republicii Moldova la Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei, Subcomisia pentru Conflicte între Statele Membre ale Consiliului Europei și Fundația pentru o Democrație Modernă.

**Promo-LEX: Deși există
progrese, gradul de
discriminare manifestat de**

polițiști față de consumatorii de droguri rămâne a fi înalt

Aceasta este concluzia la care a ajuns Asociația Promo-LEX, în urma celei de-a doua evaluări a implementării Instrucțiunii

unui metodice privind intervenția poliției în prevenirea și profilaxia HIV în mediul grupurilor cu risc sporit de infectare. Rezultatele [evaluării](#) au fost prezentate la 10 octombrie 2017, în cadrul unei mese rotunde cu participarea reprezentanților Inspectoratului General de Poliție, a instituțiilor de resort, precum și a reprezentanților Programului Sănătate Publică a Fundației Soros-Moldova și experților Promo-LEX. Prima evaluare a implementării Instrucțiunii a avut loc în anul 2015.[\[1\]](#)

Evaluarea a vizat percepția și comportamentele angajaților poliției față de reprezentanții grupurilor cu risc sporit de infectare, în particular față de consumatorii de droguri injectabile, precum și implementarea propriu-zisă a Instrucțiunii. Evaluarea se bazează pe rezultatele

chestionării a 336 de angajați ai poliției din regiunile Chișinău, Bălți, Cahul, Anenii Noi, Ceadâr-Lunga. De asemenea, au fost realizate 5 discuții focus-grup cu participarea a 56 persoane, dintre care 32 reprezentanți ai sectorului asociativ, medical și poliție și 24 reprezentanți ai grupurilor cu risc sporit de infectare.

Opinia generală a respondenților despre Instrucțiune este una pozitivă. Documentul este considerat foarte util și necesar, pentru că răspunde nevoilor de informare în domeniul poliției și oferă un cadru de colaborare intersectorială în domeniul sănătății publice din Republica Moldova. De asemenea, respondenții consideră că Instrucțiunea contribuie la schimbarea atitudinii poliției față de grupurile cu risc sporit de infectare și, în particular, față de consumatorii de droguri injectabile. În acest sens, Raportul atestă o ușoară schimbare în atitudinile polițiștilor față de consumatorii de droguri injectabile în 2017 în comparație cu 2015, acestea fiind, în general, mai puțin discriminatorii. Respondenții au mai declarat că s-a redus numărul cazurilor de rețineri neîntemeiate, inclusiv a cazurilor de aplicare a forței fizice în procesul de reținere a consumatorilor de droguri de către poliție.

În opinia respondenților, progresele se datorează programelor de instruire a polițiștilor, dezvoltării cadrului legal și instituționalizării serviciilor și programelor de *prevenire și control* al infecției HIV/SIDA și infecțiilor cu transmitere sexuală.

Cu toate acestea, deși în ultimii doi ani au fost întreprinși pași concreți în vederea implementării Instrucțiunii, totuși rezultatele celei de a doua monitorizări denotă că multe probleme identificate în anul 2015 continuă să rămână actuale și în 2017. Una din problemele de bază în acest sens este instruirea angajaților poliției cu privire la prevederile și aplicarea Instrucțiunii. Instruirile au vizat, în special, personalul de nivel superior; nu a fost instruit un număr

suficient de polițiști; nu este aplicată deocamdată metoda diseminării informației *prin cascadă*; materialele utilizate pentru informare și instruire (de regulă, Instrucțiunea printată) sunt insuficiente și puțin eficiente; instruirile nu au caracter continuu și nu finalizează cu evaluări ale nivelului de cunoștințe; Instrucțiunea fost inclusă în planul de instruire al IGP, dar deoarece nu a fost desemnată în mod expres persoana responsabilă de procesul de instruire, acesta este compromis.

De asemenea, cercetarea concluzionează că, mecanismul nu este pus în aplicare pe deplin pentru că se atestă o dotare insuficientă cu seturi individuale pentru asigurarea protecției polițiștilor împotriva riscului de contaminare cu infecția HIV sau alte boli transmisibile în timpul efectuării perchezițiilor. Acestea lipsesc în 77% din subdiviziunile unde au fost intervievați colaboratorii de poliție.

Un alt impediment în acceptarea și implementarea eficientă a Instrucțiunii constă în percepțiile negative ale multor colaboratori de poliție față de consumatorii de droguri injectabile. Astfel, angajații din inspectoratele de poliție consideră că persoanele consumatoare de droguri sunt infractori și nu victime (76%), că sunt ele însele vinovate de situația în care se află (75%), ar fi periculoase pentru că ar fi purtătoare ale unor infecții, precum bolile sexual transmisibile (72%), majoritatea acestora ar avea un trecut criminal (52%), infracțiunile din oraș în mare parte sunt legate de consumatorii de droguri (31%), iar femeile care utilizează droguri injectabile sunt lucrătoare ale sexului comercial (45%).

Raportul include recomandări adresate Ministerul Afacerilor Interne, Inspectoratului General al Poliției, autorități publice centrale de resort și organizațiilor neguvernamentale active în domeniu, menite să eficientizeze implementarea Instrucțiunii și să combată discriminarea grupurilor cu risc sporit de infectare.

Marin Maxian, Șef al Direcției Generale Securitate Publică a IGP, prezent la eveniment, a salutat parteneriatul constant dintre IGP, Fundația Soros-Moldova, Uniunea pentru prevenirea HIV și reducerea riscurilor (UORN) și Asociația Promo LEX, în ceea ce privește promovarea drepturilor persoanelor din grupurile cu risc sporit de infectare. De asemenea, Dl Maxian a menționat că va lua act de concluziile și recomandările raportului în vederea implementării lor.

„Fundația Soros-Moldova, prin intermediul Departamentului Sănătate Publică, acorda o atenție deosebită grupurilor cu risc sporit de infectare, iar Instrucțiunea în cauză reprezintă un document important atât pentru angajații poliției, cât și pentru persoanele din cadrul grupului de risc sporit, iar buna implementare a acesteia va aduce beneficii tuturor”, a declarat Liliana Gherman, Directoarea Departamentului Sănătate Publică din cadrul Fundației Soros-Moldova.

Raportul *„Implementarea instrucțiunii metodice privind intervenția poliției în prevenirea și profilaxia HIV în mediul grupurilor cu risc sporit de infectare”* a fost realizat în cadrul proiectului *„Promovarea respectării drepturilor grupurilor cu risc sporit de infectare din Republica Moldova”*, implementat de către Asociația *“Promo-LEX”* cu susținerea financiară a Programului Sănătate Publică al Fundației Soros-Moldova.

Raportul poate fi accesat [aici](#)

[1]

<https://promolex.md/wp-content/uploads/2015/11/raport-2015-TIPAR.pdf>

Apel public către Consiliul Superior al Magistraturii

Apel public către Consiliul Superior al Magistraturii: Inițiativa de schimbare a modului de publicare a hotărârilor judecătorești afectează grav transparența sistemului judecătoresc și limitează accesul la informații de interes public

9 octombrie 2017

Jurnaliștii și reprezentanții organizațiilor societății civile semnatare își exprimă nedumerirea în legătură cu includerea pe [ordinea de zi a ședinței Consiliului Superior al Magistraturii \(CSM\) din 10 octombrie 2017](#) a noului Regulament cu privire la modul de publicare a hotărârilor judecătorești. Proiectul prevede anonimizarea în hotărârile judecătorești publicate pe portalul web al instanțelor judecătorești a identității tuturor persoanelor fizice. Aceasta va împovăra semnificativ jurnalismul de investigație și va face imposibilă găsirea de către public a hotărârilor judecătorești în cauzele de rezonanță și a informațiilor despre modul de examinare a acestor cauze. Aceasta va reduce și mai mult încrederea în justiție.

Promovarea și eventuala votare a acestui Regulament are loc contrar [angajamentelor asumate în luna august 2017](#) de către conducerea CSM, care s-a angajat să revizuiască prevederile problematice ale Regulamentului cu implicarea reprezentanților societății civile și a jurnaliștilor. Din august 2017 jurnaliștii și reprezentanții societății civile nu au fost invitați la vreo ședință a grupului de lucru care lucrează la elaborarea regulamentului și nicio versiune modificată a respectivului Regulament nu a fost și încă nu este publicată pe pagina web a CSM. Reprezentantul Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal a invitat câțiva

jurnaliști pentru a discuta proiectul Regulamentului la 11 octombrie 2017, în timp ce documentul este deja pus pe agenda CSM pentru a fi votat la 10 octombrie 2017.

[Versiunea curentă](#) a proiectului Regulamentului trezește îngrijorări serioase, deoarece reduce considerabil transparența sistemului judiciar. Versiunea propusă pentru votare prevede, printre altele:

- 1. Excluderea datelor cu privire la numele și prenumele părților din hotărârile judecătorești publicate pe portalul instanțelor judecătorești, ceea ce va face imposibilă găsirea hotărârilor judecătorești de către jurnaliști și public.** Regulamentul în vigoare nu prevede o astfel de măsură;
- 2. Plasarea pe portalul instanțelor de judecată a informației despre ședințele de judecată cu cel puțin 3 zile înainte de desfășurare și radierea informațiilor după încheierea ședințelor de judecată.** Acest fapt va îngreuna foarte mult, dacă nu chiar va face imposibilă, monitorizarea dosarelor de rezonanță. Regulamentul actual nu prevede radierea acestor informații. De asemenea, prevederea termenului de 3 zile va împiedica plasarea pe portalul instanțelor de judecată a informației despre ședințele de judecată în cazul cererilor care trebuie să fie soluționate în decurs de 24 de ore de la depunere (de ex., ordonanța de protecție);
- 3. Extinderea categoriilor de hotărâri judecătorești care nu vor mai fi publicate pe portalul instanțelor judecătorești.** Proiectul Regulamentului introduce temeuri noi care justifică nepublicarea hotărârilor judecătorești, cum ar fi: „interesul respectării moralității” sau „circumstanțele speciale pentru a nu aduce atingere intereselor justiției”. Aceste temeuri sunt foarte vagi și lasă loc pentru abuzuri. Investigațiile jurnalistice deja au constatat că multe

hotărâri judecătorești sunt anonimizate, deși nu ar fi trebuit să fie;

- 4. Accesul integral la hotărârile judecătorești printr-un mecanism de identificare a utilizatorului, după o înregistrare prealabilă.** Proiectul prevede posibilitatea accesării hotărârilor judecătorești în format integral pentru jurnaliști și cercetători. Acest fapt este illogic, dacă se dorește protecția vieții private. Jurnaliștii nu ar trebui să aibă acces la hotărârile în care protecția vieții private este justificată. Pe de altă parte, accesarea hotărârilor judecătorești printr-un mecanism de logare permite identificarea și monitorizarea jurnaliștilor, fapt inacceptabil într-o societate democratică. Mai mult, această propunere nu este susținută de fapte. În Regulament nu este specificat când ar putea fi creat sistemul prin care jurnaliștii să aibă acces la hotărârile judecătorești depersonalizate și care ar fi termenii și condițiile. Acest proces ar putea dura luni de zile sau chiar ani de zile.

Nu sunt deloc clare considerentele din care aspectele de mai sus sunt promovate cu o atare insistență. Protecția vieții private nu poate justifica astfel de măsuri radicale, care limitează atât de mult transparența actului de justiție. Pe de altă parte, proiectul nu rezolvă în niciun fel problema restricționării căutării hotărârilor după numele părților, funcție exclusă fără vreun temei legal de pe portalul național al instanțelor de judecată în ianuarie 2017.

Mai multe organizații ale societății civile au expediat anterior în adresa CSM mai multe [recomandări](#) pentru îmbunătățirea Regulamentului privind publicarea hotărârilor judecătorești pe portalul unic al instanțelor. Niciuna din acele recomandări nu a fost acceptată în proiectul propus pentru votare. Mai mult, nu se explică nici din care considerente ele nu au fost acceptate, deși se bazează pe cele

mai bune practici comparate.

În forma în care a fost propus, proiectul Regulamentului nu poate fi susținut. Adoptarea acestuia va însemna închiderea sistemului judecătoresc față de public, scăderea și mai mare a încrederii în justiție și anularea progreselor majore ale Republicii Moldova în asigurarea transparenței sistemului judiciar, realizate începând cu anul 2009. Aceste prevederi sunt contrare și obiectivelor și spiritului Strategiei de Reformă a Sectorului Justiției pentru anii 2011 – 2016. Mai mult, anularea posibilității de identificare a hotărârilor judecătorești după numele persoanelor în orice cauză va face imposibilă verificarea trecutului persoanelor care pretind la funcții înalte în stat, precum și monitorizarea cauzelor de corupție. Munca jurnaliștilor de investigație va fi practic imposibilă.

Semnatarii prezentului apel remarcă cu satisfacție poziția Curții Supreme de Justiție (CSJ) în acest caz, care a elaborat propriul proiect de Regulament, care urmează logica celor mai bune practici comparate și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului. Semnatarii recomandă utilizarea proiectului Regulamentului elaborat de CSJ drept bază pentru următoarele discuții în cadrul grupului de lucru creat pentru îmbunătățirea Regulamentului privind modul de publicare a hotărârilor judecătorești, cu îmbunătățirea prevederilor acestuia în partea ce ține de definirea mai exactă a categoriilor de hotărâri care pot sau nu pot fi publicate pe portalul instanțelor, precum și stabilirea principiului conform căruia nepublicarea și depersonalizarea hotărârilor reprezintă o excepție și nu regulă.

Semnatarii solicită Consiliului Superior al Magistraturii:

1. Amânarea adoptării Regulamentului privind modul de publicare a hotărârilor judecătorești în versiunea curentă, în ședința CSM din 10 octombrie 2017;
2. Revenirea la procesul de elaborare a Regulamentului în

cadrul grupului de lucru, cu participarea reprezentanților presei și a societății civile, în baza celor mai bune practici comparate, având ca bază proiectul Regulamentului elaborat de Curtea Supremă de Justiție. Publicarea din timp a informațiilor despre ședințele grupului de lucru, precum și a versiunii de lucru a Regulamentului.

Organizații și persoane semnatare:

1. AGORA
2. Amnesty International Moldova
3. Asociația pentru Democrație Participativă (ADEPT)
4. Asociația pentru Guvernare Eficientă și Responsabilă (AGER)
5. Asociația Presei Independente (API)
6. Asociația Promo-LEX
7. A.O. Comunitatea „WatchDog.MD”
8. BizLaw.md
9. Centrul Analitic Independent Expert-Grup
10. Centrul de Drept al Femeilor
11. Centrul de Informații GENDERDOC-M
12. Centrul de Investigații Jurnalistice (CIJ)
13. Centrul de Resurse Juridice din Moldova (CRJM)
14. Centrul pentru Jurnalism Independent (CJI)
15. CPR Moldova
16. Deschide.MD
17. #diez.md
18. Institutul pentru Dezvoltare și Inițiative Sociale „Viitorul”
19. Institutul de Politici Publice (IPP)
20. Institutul de Politici și Reforme Europene (IPRE)
21. Juriștii pentru Drepturile Omului
22. Jurnal de Chișinău
23. Jurnal.md
24. Jurnal TV
25. moldNova.eu

26. Mold-street
27. Platforma E-Sanatate.MD
28. Platzforma.md
29. Portalul Anticoruptie.md
30. Portalul Moldova Curată
31. Portalul UNIMEDIA
32. PRO TV Chișinău
33. Report.md
34. RISE Moldova
35. Ziarul Timpul
36. Transparency International – Moldova
37. TV8
38. Ziarul de Gardă
39. Ziarul Național
40. Barbăroșie Lilia, jurnalistă (Radio Europa Liberă)
41. Basiul Valentina, jurnalistă
42. Bucataru Victoria (APE)
43. Călugăreanu Vitalie, jurnalist (Deutsche Welle)
44. Chirilescu Carolina, jurnalistă (Jurnal de Chisinau)
45. Ciobanu Marina, jurnalistă (Ziarul de Gardă)
46. Cioina Elena, jurnalistă
47. Colun Mariana, jurnalistă de investigație (CIJ)
48. Corai Tatiana, jurnalistă
49. Corobceanu Svetlana, jurnalistă (Jurnal de Chișinău)
50. Cozonac Cornelia, jurnalistă de investigație (CIJ)
51. Dodon Victoria, jurnalistă de investigație (CIJ)
52. Eșanu Anatolie, jurnalist (Ziarul de Gardă)
53. Galben Dorin, reporter
54. Grabovski Fulga, avocat la CA „Grabovski Fulga”
55. Lungu Diana, jurnalistă
56. Morari Natalia, jurnalistă (TV8)
57. Moșneag Victor, jurnalist (Ziarul de Gardă)
58. Munteanu Galina, jurnalistă
59. Munteanu Victor, director al Programului de Justiție și Drepturile Omului, Fundația Soros – Moldova
60. Nani Anastasia, jurnalistă de investigație (CIJ)
61. Papuc Irina, jurnalistă

62. Popa Victoria, jurnalistă (Jurnal de Chișinău)
63. Porubin Natalia, jurnalistă de investigație (CIJ)
64. Rață Mariana, jurnalistă de investigație (CIJ, TV8)
65. Scobioală Natalia, activistă Curaj.TV
66. Ștefârță Sorina, jurnalistă
67. Terguță Ion, jurnalist
68. Zaharescu Natalia, reporter (Radio Chișinău)
69. Zaharia Lilia, jurnalistă (Portalul Moldova Curata.md)
70. Zaharia Viorica, redactoră Moldova Curata

Lista semnatarilor rămâne deschisă

Persoana de contact:

Mihaela CIBOTARU, Coordonatoare Comunicare, Centrul de Resurse Juridice din Moldova, contact@crjm.org

---

Mese rotunde regionale pentru consultarea proiectului ghidului pentru echipele multidisciplinare teritoriale privind modul de abordare a cazurilor de violență în familie

În perioada 13 septembrie – 3 octombrie 2017, Asociația Împotriva a Violentei “Casa Marioarei”, Asociația Promo-LEX și Centrul de Reabilitare a Victimelor Torturii “Memoria”, au organizat 4 mese rotunde, în cadrul

căroră a fost prezentat și discutat proiectul ghidului pentru echipele multidisciplinare teritoriale privind modul de abordare a cazurilor de violență în familie. Evenimentele au fost organizate la Glodeni, Cahul, Ialoveni și Chișinău.

În cadrul meselor rotunde au participat membrii echipelor multidisciplinare teritoriale (asistenți sociali, polițiști, reprezentanți ai autorităților publice locale, instituțiilor educaționale și serviciilor de sănătate), precum și reprezentanții ONG-urilor active în domeniul combaterii violenței în familie, în total 104 participanți.

Participanții au oferit recomandări și sugestii pentru îmbunătățirea conținutului ghidului, astfel ca acesta să corespundă necesităților echipelor multidisciplinare și să ofere o abordare multidisciplinară în ceea ce privește asistența victimelor violenței în familie. În cadrul discuțiilor au fost abordate și problemele și dificultățile cu care se confruntă echipele multidisciplinare teritoriale, inclusiv în ceea ce privește lucrul în echipă și conlucrarea dintre membri.

Scopul ghidului este de a oferi instrumente de lucru utile și practice membrilor echipelor multidisciplinare întru creșterea

eficienței activității acestora în domeniul prevenirii și combaterii violenței în familie.

Organizațiile partenere mulțumesc pentru implicare activă și conlucrare tuturor participanților, inclusiv Consiliului Raional Glodeni, Consiliului Raional Ialoveni, Direcției Asistență Socială Ialoveni și Direcției Asistență Socială Cahul pentru găzduirea evenimentelor.

Evenimentele au fost organizate în cadrul Proiectului "Promovarea respectării drepturilor femeilor în Moldova prin combaterea violenței în bază de gen", implementat de către Asociația Promo-LEX, Asociația Împotriva Violentei "Casa Marioarei" și Centrul de Reabilitare a Victimelor Torturii "Memoria", finanțat de Uniunea Europeană.

Promo-LEX: Formațiunile politice înregistrează un progres la capitolul prezentării către CEC a rapoartelor financiare, însă continuă să ascundă cheltuielile reale

Asociația Promo-LEX a analizat rapoartele financiare ale partidelor politice pentru primul

semestrul al anului 2017 depuse la Comisia Electorală Centrală și a efectuat monitorizarea civică a finanțării partidelor politice pentru această perioadă de raportare. În cadrul mesei rotunde cu tema "Finanțele partidelor politice în prima jumătate a anului 2017. Progres, regres sau stagnare?", organizată joi, 28 septembrie 2017, experții Promo-LEX au prezentat concluziile din [Raportul „Monitorizarea finanțării partidelor politice în prima jumătate a anului 2017”](#).

Deși experții constată că, în perioada de referință, cadrul legal privind finanțarea partidelor politice nu a suferit modificări în vederea îmbunătățirii acestuia, totuși anumite aspecte pozitive pot fi semnalate: micșorarea plafoanelor donațiilor din partea persoanelor fizice și juridice în campaniile electorale, munca de voluntariat urmează să se regăsească în raportul financiar în perioada electorală, iar partidele vor putea transfera pe contul concurentului electoral mijloace financiare odată cu reflectarea donatorilor primari în raportul financiar.

Totodată, au fost ignorate îngrijorările specificate în avizul Comisiei de la Veneția, a observatorilor naționali și internaționali cu privire la finanțarea partidelor politice și a campaniilor electorale. În acest context, Promo-LEX constată că, Parlamentul Republicii Moldova nu a soluționat carențele

legislative invocate în adresele Curții Constituționale în termenul stabilit de lege până la 13 martie 2017, dar nici până la data de 30 iunie 2017.

Raportarea financiară a partidelor politice la CEC în prima jumătate a anului 2017

Asociația Promo-LEX constată un progres la capitolul prezentării de către partidele politice a rapoartelor privind gestiunea lor financiară. Astfel, pentru semestrul I al anului 2017, 35 de formațiuni politice din 45 au prezentat Comisiei Electorale Centrale (CEC) rapoartele financiare, aceasta reprezentând 78% din numărul de formațiuni politice înregistrate la Ministerul Justiției.

Cu toate acestea, 10 formațiuni politice (PSM, PPUM, PNOI, PE, PPDM, PPM, PSM, PPPR, PSP, PRM) nu au prezentat rapoarte semestriale, iar raportul unui partid (PPP) a fost plasat pe pagina web a CEC fără ștampila cu numărul atribuit și data de intrare, astfel încât nu a putut fi depistată data depunerii la CEC. Potrivit paginii oficiale a CEC, 3 partide politice (PCRM, PLR, PFSM) nu au prezentat toate documentele financiare obligatorii.

Sursele de finanțare a partidelor politice în prima jumătate a anului 2017

Donațiile sunt principala sursă de finanțare a partidelor politice pentru semestrul I al anului 2017, acestea însumând 30 864 016 de lei. Următoarele surse de finanțare sunt veniturile obținute din administrarea proprietății, în sumă de 26 009 229 lei, urmate de subvențiile de la bugetul de stat în cuantum de 19 966 551 lei și cotizațiile de membru în sumă de 4 125 299 lei.

Asociația Promo-LEX accentuează faptul că PCRM, PAS și PDM sunt cele 3 formațiuni politice care au avut venituri obținute din activități economice, însă venitul cel mai mare – de 26 000 000 lei l-a înregistrat PCRM din vânzarea activelor.

Veniturile și cheltuielile partidelor politice pentru semestrul I a anului 2017

Conform rapoartelor prezentate la CEC, din 35 de formațiuni politice, **23 au indicat venituri în sumă de 81 317 206 lei.** Totodată, acestea **au cheltuit în prima jumătate a anului 2017 – 48 682 937 de lei.**

Experta Cornelia Călin a declarat că: "Cele mai mari venituri în semestru I din 2017 le-a avut PDM – 35 156 846 de lei, ceea ce constituie 76% din veniturile sale acumulate pentru întregul an 2016. Alte partide au acumulat în perioada de raportare următoarele venituri: PPDA – 298 952 de lei, PAS – 201 694 lei, PAD – 365 005 lei, MPA – 218 875 lei, PSRM – 4 337 012 lei, PVE – 19 393 lei, PDA- 41 789 lei, PPPN – 2 323 158 lei, PPRM – 140 133 lei, PPEM – 62 750 lei, PCRPM – 2 933 5856 lei, PLDM – 4 573 217 lei, PLR – 521 671 lei, PNL – 102 659 lei, PPȘ – 694 897 lei, PL – 2 263 548 lei, PSD – 194 201 lei, PReg – 194 825 lei, PPCNM – 17 269 lei, PPUCM – 39 992 lei, PPCD – 80 463 lei, PUN – 133 000 lei."

Tradițional, **cheltuielile pentru presă și materiale promoționale au înregistrat cea mai mare pondere – 36 041 664 lei (74%) din totalul cheltuielilor;** categoria de cheltuieli pentru sedii și întreținerea acestora – 4 345 568 lei (9%); cheltuielile de personal – 3 504 581 lei (7%); urmate de cheltuielile pentru întruniri și manifestații publice – 2 217 465 lei (5%). Câte 1% au constituit cheltuieli pentru deplasări interne și externe, cheltuieli pentru telecomunicații, plata cotizației de membru în organizațiile internaționale, cheltuieli pentru comision bancar/birotică și alte cheltuieli.

Monitorizarea civică a finanțării partidelor politice și estimarea cheltuielilor neraportate

Potrivit monitorizării efectuate de Promo-LEX în semestrul I al anului 2017, **12 partide politice nu și-au raportat integral**

cheltuielile în cuantum total estimat la 21 120 510 lei (PDM – 18 817 703 lei, PN – 521 718 lei, PSRM – 496 390 lei, PL – 623 184 lei, PCRM – 282 363 lei, PPEM – 222 670 lei, PPDA – 59 892 lei, PAS – 48 213 lei, PPŞ – 23 517 lei, PLDM – 13 628 lei, PVE – 9 000 lei, PNL – 2 232 lei).

Grație monitorizării efectuate atât la nivelul oficiilor centrale cât și a oficiilor teritoriale ale partidelor politice, Promo-LEX a stabilit că, **15 partide au avut în gestiune 201 sedii, 226 persoane angajate și 2 unități de transport privat**. Astfel, experții au constatat că, **următoarele partide nu și-au raportat toate sediile în locațiune: PDM – 24 de sedii, PPDA – 8 sedii, PCRM – 2 sedii, PN – 1 sediu, PPEM – 3 sedii**. De asemenea, cele 15 partide politice monitorizate la nivel teritorial/raional și central au avut voluntari care, aparent, au muncit *pro bono* pentru partide. **Experții estimează că formațiunile politice respective nu au raportat cel puțin 123 de persoane angajate**.

Raportul Promo-LEX mai arată că, **15 partide politice au desfășurat 1 441 de activități promoționale și evenimente**. Potrivit estimărilor efectuate de către monitorii Promo-LEX, pentru cele 1 441 de evenimente au fost parcurși cel puțin 167 056 km în interiorul țării și au fost efectuate cel puțin 21 deplasări peste hotarele țării, în interes de partid. Cel puțin 6 partide politice (PSRM, PN, PPEM, PL, PPDA, PPŞ) nu au raportat cheltuieli în cuantum de 224 372 lei pentru deplasări în țară, iar pentru deplasări în afara țării, 5 formațiuni (PDM, PSRM, PCRM, PAS, PPDA) au evitat să raporteze un cuantum de cel puțin 18 435 051 lei.

Potrivit constatărilor Promo-LEX, **5 formațiuni politice au utilizat resurse administrative** pe parcursul semestrului I al anului 2017 (**PSRM – 3 cazuri, PDM – 13 cazuri, PN – 1 caz, PL – 4 cazuri, PCRM – 3 cazuri**). Natura abuzurilor a constat în utilizarea automobilului de serviciu, utilizarea spațiilor publice și a resurselor materiale (săli ale APL), utilizarea resurselor umane din contul orelor de muncă, oferirea

spațiilor publice fără plată.

Monitorii Promo-LEX au raportat **practica utilizării transferului de imagine prin activități promoționale desfășurate fie de organizațiile filantropice asociate politicienilor, fie de SRL-uri asociate partidelor.** Prin activitățile sale, fundațiile sau instituțiile care conțin în denumirea lor numele politicienilor sau sunt asociate cu **anumiți politicieni (partide politice) se implică indirect în activități de promovare politică.** Astfel au fost identificate trei fundații de acest gen – Fundația lui Vlad Plahotniuc „EDELWEISS”, Fundația „Renato Usatîi” și Fundația de binefacere „Soluția”, care **au avut cel puțin 14 activități și o sumă totală a donațiilor de 1 555 500 lei.** De asemenea, a fost identificat un agent economic – „Magazine Sociale” SRL, care **a deschis cel puțin 11 magazine sociale pentru pensionari,** prin intermediul căruia un partid își face publicitate politică, însă nu suportă costuri aferente acesteia (PPȘ).

În concluzie, Promo-LEX constată că, în prima jumătate a anului 2017, calitatea raportării rămâne a fi încă imperfectă. Totodată, modelul de raport financiar propus de către CEC nu oferă accesul deplin la informațiile financiare ale formațiunilor politice. Lipsa unor categorii de cheltuieli („consultanță politică”, „recompense pentru voluntari și agitatori”), dar și lipsa în rapoarte a unor subcategorii („cheltuieli pentru panouri stradale”, „cheltuieli pentru publicitate electronică”, „cheltuieli pentru publicitate promoțională”, „presa scrisă”) le permit subiecților raportării să generalizeze datele, minimizând transparența cheltuielilor pe categoriile menționate.

Pentru mai multe detalii privind finanțarea partidelor politice în I semestru al anului 2017, Vă rugăm să accesați [Raportul plasat](https://promolex.md/category/publicatii/) pe pagina <https://promolex.md/category/publicatii/>.

Raportul "Monitorizarea finanțării partidelor politice în prima jumătate a anului 2017" este realizat de Asociația Promo-LEX în cadrul Programului „Democrație, Transparență și Responsabilitate” finanțat de Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID). Opiniile exprimate în Raport aparțin autorilor și nu reflectă neapărat punctul de vedere al finanțatorilor.

DECLARAȚIE privind necesitatea eliberării immediate a lui Alexei Alexeev !

În urma mitingului pașnic organizat în data de 17 septembrie 2017 de Consiliul Marii Adunări Naționale, organul de urmărire penală a pornit o cauză penală cu privire la presupusa cauzare de suferințe fizice unor angajați ai poliției. În data de 18 septembrie 2017, Alexei Alexeev, șoferul microbuzului care transporta boxele de amplificare a sunetului a fost reținut de către angajații poliției și i-a fost înaintată bănuiala de comitere a unei infracțiuni de aplicare a violenței nepericuloase în privința unor angajați ai poliției.

Potrivit actului respectiv Alexeev este învinuit de faptul că fiind la volanul microbuzului a "intrat" în cordonul de poliție, cauzând vătămări unor angajați ai poliției.

[Imaginile video înregistrate la protestul din fața TRM](#) demonstrează că toate acuzațiile care i se aduc șoferului microbuzului care transporta echipamente audio la mitingul de protest din 17 septembrie sunt false și constituie doar un

pretext de intimidare și amenințare a cetățenilor.

La data de 20 septembrie 2017, Judecătoria sec. Centru a admis demersul procurorului și a eliberat un mandat de arest de 30 de zile pe numele lui Alexei Alexeev. În temeiul acestui mandat Alexeev a fost plasat în Penitenciarul nr. 13, mun. Chișinău.

Organizațiile și persoanele semnatare ale acestei declarații se arată îngrijorate de deraierea de la principiile democratice, de intimidarea participanților la întruniri prin reținerea și arestarea abuzivă a unei persoane care a facilitat desfășurarea întrunirii.

Considerăm abuzivă reținerea lui Alexeev Alexei și aplicarea față de acesta a măsurii preventive de arest; Ne îngrijorează mult hotărârea judecătorului de instrucție care a admis demersul procurorului de aplicare a arestului preventiv, o atare hotărâre ridică suspiciuni cu privire la independența și profesionalismul acestuia.

Calificăm arestul preventiv aplicat lui Alexei Alexeev încă o dovadă a faptului că în Republica Moldova se abuzează de punerea sub arest preventiv a unor persoane, în condițiile când situația dictează evident cu totul alte măsuri preventive.

În acest context, SOLICITĂM URMĂTOARELE:

1. Curții de Apel Chișinău – examinarea de urgență a recursului depus de către Avocatul Iulian Rusanovschi și dispunerea eliberării imediate a cetățeanului Alexeev din arest și neadmiterea plasării acestuia în condiții inumane și degradante de detenție în Penitenciarul nr. 13;

2. Avocatului Poporului – intervenirea de urgență în acest caz, să monitorizeze starea lui Alexei Alexeev și neadmiterea aplicării față de acesta a tratamentelor inumane și degradante;

3. Procuraturii Generale – dispunerea încetării imediate a urmăririi penale pornite și retragerea acuzațiilor față de Alexei Alexeev;

4. Inspecției Judiciare din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii – examinarea compatibilității lui Nicolae Corcea cu statutul de judecător; considerăm că Inspecția trebuie să dispună începerea unei proceduri disciplinare, iar Consiliul Superior al Magistraturii să aplice o sancțiune disciplinară proporțională, deoarece acțiunile judecătorului în procesul de înlăptuire a justiției în acest caz fac dovada incompetenței profesionale grave și evidente;

5. Consiliului Europei – instituirea unei misiuni permanente de monitorizare a respectării drepturilor și libertăților omului, care să activeze permanent în Republica Moldova și să prezinte expertize independente publicului larg pe cazuri de represiuni politice. Considerăm că această este unica posibilitate de a combate falsificările și abuzurile în care sunt implicate de comun – poliția, procuratura, judecătorii, instituțiile de presă afiliate politicienilor și cele finanțate din bugetul public și conducerea politică a Republicii Moldova.

6. Organizației pentru Securitate și Cooperare în Europa în Republica Moldova – monitorizarea organizării și desfășurării tuturor protestelor pentru a preveni în viitor încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului în Republicii Moldova.

Chișinău, 22 septembrie 2017

Semnături:

A. O. BIOS

Asociația pentru Democrație Participativă „ADEPT”

Asociația Femeilor pentru Protecția Meidului și Dezvoltare

Durabilă

Asociația pentru Guvernare Eficientă și Responsabilă (AGER)

Centrul Analitic "Expert-Grup"

Centrul de Resurse Juridice din Moldova

Centrul pentru Analiza și Prevenirea Corupției

Centrul pentru Politici și Reforme

Comunitatea "WatchDog.MD"

IDIS "Viitorul"

Institutul de Politici Publice Fundația Est-Europeană

Promo-LEX

REC Moldova

Transparency International Moldova

Andrei Brighidin – apărător al drepturilor omului

Alexei Tulbure – ex-ambasador la ONU

Petru Macovei – Director executiv API

[Declarația în PDF.](#)

**Promo-LEX: S-a încercat
mușamalizarea cazului de**

deces a lui Andrei Brăguță, iar acțiunile instituțiilor statului sunt insuficiente pentru a rezolva problemele sistemice din justiție

✘ În cadrul unei conferințe de presă desfășurată azi, 5 septembrie 2017, avocații Promo-LEX au adus în vizorul opiniei publice mai multe detalii legate de **cazul lui Andrei Brăguță, care scot la iveală o serie întreagă de probleme sistemice ale justiției moldovenești**. Avocații spun că apreciază faptul că autoritățile au recunoscut în ultimele zile existența problemelor grave din sistem, identificate ca urmare a cazul lui Andrei Brăguță, dar aceștia menționează că **aceste probleme nu sunt noi**.

Asociația Promo-LEX a atenționat statul anterior despre problemele cu care se confruntă persoanele cu dizabilități mintale, inclusiv care se află în custodia autorităților. În toamna 2016, Promo-LEX a prezentat la UPR un raport alternativ dedicat acestui subiect, în care s-a vorbit despre abuzurile care pot apărea la izolarea sau detenția persoanelor cu tulburări psihice.

Ion Manole, directorul executiv al Asociației Promo-LEX, a comunicat că este regretabil faptul că decesul unei persoane aflate în custodia statului nu este o noutate pentru Republica Moldova. Astfel de cazuri se întâmplă, iar statul are întreaga responsabilitate pentru viața și securitatea persoanelor aflate în custodia sa. Ion Manole a declarat că acțiunile autorităților specializate precum Procuratura Generală, Inspectoratul General de Poliție și Departamentul Instituțiilor Penitenciare sunt necesare și adecvate la

această etapă, însă nu sunt suficiente pentru rezolvarea problemelor sistemice menționate. Acesta a mai adăugat că **acest caz nu trebuie să se limiteze la o simplă anchetă penală a organelor competente ale statului, ci trebuie să provoace și o reevaluare a reformelor care s-au făcut în aceste domenii din 2009 și a încurajat structurile statului să continue examinarea eficientă a cauzei.**

Avocații Promo-LEX și-au exprimat îngrijorarea față de lipsa unei reacții și pasivitatea pe cazul lui Andrei Brăguță din partea Mecanismului Național de Prevenire a Torturii, aceasta fiind abilitat cu atribuții directe în monitorizarea fenomenului torturii și altor pedepse ori tratamente crude și inumane.

Avocatul Vadim Vieru a subliniat că **nu există protocoale și lipsesc cunoștințele speciale ale colaboratorilor de poliție în diferențierea comportamentului deviant de existența unor boli mintale.** Nici polițiștii și nici medicul de la Centrul Narcologic n-au reușit să depisteze dizabilitatea lui Andrei Brăguță. Nici ofițerul de urmărire penală de la Inspectoratul de la Botanica nu a întreprins acțiuni pentru a documenta situația persoanei, chiar dacă a observat comportamentul deviant și a refuzat să discute cu medicul ce a monitorizat starea de sănătate a acestuia.

De asemenea, avocații au vorbit despre **o problemă sistemică la documentarea cazului de către procuror,** care a preferat să înainteze demers de aplicare a arestului, chiar dacă comportamentul lui Andrei Brăguță ridică dubii serioase legate de starea de responsabilitate. Totodată, **judecătorul de instrucție are obligația de a stabili discernământul persoanei, însă acesta nu s-a arătat îngrijorat de starea de sănătate a acestuia și a cerut polițiștilor să-l scoată din sala de judecată.**

O altă problemă amintită de avocații Promo-LEX sunt **condițiile din izolatoarele de detenție din subordinea Ministerului**

Afacerilor de Interne și încercarea de a mușamaliza cazul. Tot aici, avocatul Vadim Vieru a amintit despre faptul că există sisteme medicale paralele, iar după transferarea victimei la penitenciarul Nr. 16, aceștia n-au raportat cazul de tortură la procurorul teritorial și nu au solicitat ambulanța pentru a i se acorda asistența medicală cuvenită.

Avocatul Dumitru Sliusarenco a punctat că, persoanele care suferă de tulburări psihice trebuie să fie tratate special de către autorități atunci când intră în custodia statului. Acesta spune că **este imperativ necesar, chiar de la etapa inițierii urmăririi penale, persoana să fie consultată de un specialist, să primească asistență medicală și tratament, și dacă este necesar să fie asistată de un specialist pe perioada desfășurării acțiunilor de urmărire penală.** Avocatul a menționat că în acest moment, sistemul de justiție din Republica Moldova nu este pregătit să răspundă la situații specifice, complicate, cu implicarea persoanelor cu tulburări psihice.

Dumitru Sliusarenco a menționat și despre o altă problemă care a ieșit în evidență după cazul lui Andrei Brăguță: gradul mare de intoleranță și agresivitate în societate. Avocatul Promo-LEX a punctat despre faptul că în ultimele zile s-a observat în spațiul public și în mediul on-line mesaje denigratoare și discriminatorii, nu doar la adresa victimei, dar la adresa unor grupuri întregi de oameni, cum ar fi persoane cu dizabilități mintale, consumatori de droguri sau apărători ai drepturilor omului. Acesta a amintit că pe subiectul discursului de ură deja nu putem pasa întreaga responsabilitate pe stat, iar modul în care ne exprimăm și ne reținem fricile este inclusiv responsabilitatea noastră. Totodată, **Dumitru Sliusarenco a subliniat faptul că instituțiile media ar trebui să reacționeze prompt, să nu admită discursul de ură și limbajul discriminatoriu pe paginile sale și să modereze discuțiile, fapt care spre regret nu se întâmplă, fie se întâmplă la un nivel redus.**

APEL – Cerem autorităților să investigheze și să pedepsească prompt toți responsabilii, cu referire la decesul lui Andrei Brăguța

Organizațiile semnatare au luat act de decesul în condiții suspecte și încă neclare a dl Andrei BRĂGUȚA. Suntem indignați de faptul că autoritățile se eschivează să-și asume vreo responsabilitate pentru circumstanțele în care a fost aplicat arestul preventiv, acordarea serviciilor medicale adecvate, care au rezultat în decesul tânărului, ce se afla în custodia și responsabilitatea statului. Semnatarii constată cu regret că judecătorii admit în proporție de peste 90% demersurile procurorilor de aplicare a arestului preventiv și își motivează hotărârea insuficient

Andrei Brăguța a fost reținut pe 15 august, după un incident cu poliția de patrulare. Potrivit procurorului, în momentul în care a fost oprit, tânărul era în stare de ebrietate. El a fost reținut pentru 72 de ore și dus în Izolatorul de Detenție Preventivă. Ulterior, a fost învinuit de aplicarea forței fizice asupra polițiștilor. Pe 18 august 2017 judecătorul i-a aplicat arest pentru 30 de zile. Drept urmare, acesta a fost transferat din Izolatorul de detenție provizorie în Penitenciarul nr. 13. De la apariția cazului în spațiul public, instituțiile de stat au făcut mai multe declarații contradictorii cu referință la circumstanțele în care persoana a fost reținută, starea de sănătate (prezența sau lipsa vătămărilor corporale, diagnoze medicale etc.), circumstanțele

transferului în cadrul mai multor instituții de detenție (izolator de detenție, Penitenciar, spitalul de psihiatrie) dar și aplicarea violenței de alți condamnați sau angajați ai Inspectoratului General al Poliției. Andrei Brăguța a decedat în Penitenciarul „Pruncul” la 29 august curent. Condamnăm divulgarea de către instituțiile de stat a datelor cu caracter personal cu referință la starea de sănătate și ale circumstanțelor detenției lui Andrei Brăguța. Această tactică concertată afectează demnitatea umană. Mai mult, suntem indignați că procurorul a făcut declarații prin care confirmă ilegalitatea solicitării aplicării arestului, invocând că Andrei Brăguța [se simțea rău](#) și că acesta anterior a urmat tratament într-un spital psihiatric. În aceste circumstanțe, urmează să fie investigate legitimitatea solicitării și aplicării arestului de procuror și judecător.

La 1 septembrie 2017, Procuratura municipiului Chișinău a inițiat o cauză penală pe faptul vătămării intenționate grave a integrității corporale, soldată cu decesul victimei, Procuratura Generală investighează acțiunile și inacțiunile factorilor de decizie ai instituțiilor de stat, în custodia cărora s-a aflat victima și că mai mulți angajați ai Inspectoratului General de Poliție au fost suspendați din funcție. Tot la aceeași redacția TV8 [a intrat în posesia unor probe](#) care confirmă faptul că șeful de escortă a refuzat să îl transfere pe Andrei Brăguța la Spitalul Clinic de Psihiatrie.

Suntem indignați de contrazicerile și neconcordanța informațiilor oferite instituțiilor de stat, alimentând și mai mult percepția că vina de circumstanțele create aparține altor instituții, iar unica persoană vinovată este persoana decedată. Regretăm să constatăm, dar o asemenea poziție au luat-o instituțiile de stat ca urmare a evenimentelor tragice din aprilie 2009, soldate cu sute de aresturi și persoane maltratate în instituțiile de detenție. Susținem că în cazul decesului lui Andrei BRĂGUȚA, instituțiile de stat nu au venit cu nicio explicație clară privind cauzele și condițiile

decesului și nici despre cine se face responsabil de moartea tânărului.

Organizațiile semnatare vor monitoriza și vor reveni cu detalii asupra cazului.

Organizațiile semnatare **SOLICITĂ:**

1. **Inspectoratului General de Poliție al RM** – să inițieze imediat o anchetă internă și să aplice sancțiuni disciplinare tuturor celor implicați în tratamentul inuman și moartea tânărului Brăguța Andrei și să informeze societatea, cât de curând posibil, și periodic despre această investigație.

2. **Procuraturii Generale a RM:**

– **Să prezinte zilnic periodic oficiale privind urmărirea penală inițiată**, să efectueze o anchetă penală promptă cu privire la acuzațiile de maltratare pe acest caz, cercetând, în termeni cât mai restrânși, transparent, prompt și eficient, toate circumstanțele privind acuzațiile pe acest caz, cu tragerea la răspundere a tuturor vinovaților de admitere a asemenea tratamente inumane și degradante în custodia statului.

– Să dispună pornirea unei proceduri disciplinare în privința procurorilor care au gestionat cauza penală;

– Să analizeze oportunitatea dispunerii pornirii urmăririi penale în privința judecătorului care a dispus plasarea unei persoane fără discernământ în arest în Penitenciarul nr. 13.

3. **Consiliului Superior al Magistraturii** – inițieze și să dispună inițierea unei proceduri disciplinare cu aplicarea unor sancțiuni dure judecătorului, care a emis mandatul de arest în privința unei persoane cu semne vizibile de dizabilitate mintală.

4. **Ministerului Justiției al RM** – să dispună desfășurarea unei anchete de serviciu în privința persoanelor care au

gestionat plasarea lui Andrei Brăguța în celule comune, precum și pentru neacordarea asistenței medicale necesare.

5. **Uniunii Avocaților, Comisiei de Etică și Disciplină** – să dispună pornirea unei proceduri disciplinare în privința avocaților care au asistat tânărul, în vederea stabilirii faptelor dacă aceștia au comis sau nu abateri disciplinare și au acordat asistență juridică calitativă și în întreg volum.

Au semnat:

- *Amnesty International Moldova,*
- *Asociația Presei Independente,*
- *A.O. Comunitatea "WatchDog.MD",*
- *Asociația Obștească BIOS,*
- *Centrul de Resurse Juridice din Moldova,*
- *Asociația Promo-LEX,*
- *RCTV Memoria,*
- *Transparency International-Moldova,*
- *Avocata Veronica Mihailov-Moraru.*

Situația școlilor cu predare în grafia latină din regiunea transnistreană la 1 septembrie 2017

Încălcarea dreptului la educație pentru elevii celor opt școli cu predare în grafia latină din regiunea transnistreană a devenit o normă după ani de abuz din partea administrației din stânga Nistrului.

Și în acest an careul a fost unul mai puțin solemn în aceste instituții de învățământ, unii dintre directori fiind preîntâmpinați la telefon despre interzicerea intonării imnului de stat și a arborării drapelului. Prin prezența lor la evenimentele de deschidere a anului școlar, reprezentanții miliției continuă să intimideze elevii și profesorii. În acest an, ei au putut fi observați la Gimnaziul din s. Corjova, Liceul Teoretic "Lucian Blaga" din Tiraspol, dar și Gimnaziul din s. Roghi.

De menționat este că la Gimnaziul din s. Roghi s-au deplasat un număr mai mare de milițieni, comparativ cu anii precedenți, în preajma instituției au fost observate trei autovehicule și aproximativ 10 reprezentanți ai miliției (vedeți mai jos imagini).

Amintim că, situația școlilor cu predare în grafia latină din regiunea transnistreană rămâne una critică. La aproape 5 ani de la pronunțarea Hotărârii Curții Europene pentru Drepturile Omului în cauza Catan și alții, aceasta rămâne executată. Prin Hotărârea CtEDO din data de 19.10.2012 a recunoscut violarea Articolului 2 Protocol 1 – Dreptul la Educație în raport cu Federația Rusă, detalii aici: <https://goo.gl/Rf84dw>

Avizul Centrului European pentru Drept Necomercial privind prevederile speciale din proiectul de Lege cu privire la organizațiile necomerciale din Republica Moldova

Prezenta notă examinează compatibilitatea Capitolului VI. Prevederi speciale (Prevederi speciale) din proiectul de Lege cu privire la organizațiile necomerciale din Republica Moldova (proiectul de lege) cu standardele internaționale și cele

mai bune practici, în special cu Convenția Europeană pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale (CEDO), Recomandarea Consiliului Europei (2007) 14 privind statutul juridic al organizațiilor neguvernamentale în Europa (Recomandarea CE privind statutul juridic al ONG-urilor în Europa) și Liniile directoare comune ale OSCE/ODIHR și Comisiei de la Veneția privind libertatea de asociere (Liniile directorii comune OSCE/ODIHR privind libertatea de asociere).

Centrul European pentru Drept Necomercial (ECNL) sprijină eforturile Republicii Moldova de creare a legislației-cadru favorabile pentru activitatea organizațiilor societății civile (OSC)² timp de mai mulți ani. Proiectul de lege cu privire la organizațiile necomerciale este rezultatul unui studiu de fond aprofundat³ și unor soluții de politici elaborate într-o manieră participativă de către grupul de lucru intersectorial. Este lăudabil faptul că Ministerul Justiției a depus toate eforturile să implice OSC-urile la elaborarea Legii într-o asigurare a unui proces deschis, consultativ.

Pe de altă parte, am fost surprinși să aflăm despre Prevederile speciale pe care Ministerul Justiției le-a introdus în proiectul de lege pe 5 iulie 2017, în grabă, fără consultarea prealabilă și neluând în considerare opinia grupului de lucru care este responsabil de elaborarea Legii. 4 Prevederile speciale amenință abilitatea OSC-urilor de a participa la desfășurarea afacerilor publice și dreptul lor de a accesa resurse locale și străine. De asemenea, acestea impun cerințe de raportare și penalități împovărătoare, inclusiv pentru conducătorii OSC-urilor. Aceasta contravine standardelor internaționale și bunelor practici de reglementare, și potențial încalcă legile naționale cu privire la transparența decizională, precum și angajamentele internaționale ale R. Moldova, cum ar fi agenda Parteneriatului pentru o guvernare deschisă.

Întreaga NOTĂ poate fi citită în document: [AVIZUL CENTRULUI EUROPEAN PENTRU DREPT NECOMERCIAL PRIVIND PREVEDERILE SPECIALE](#)

DIN PROIECTUL DE LEGE CU PRIVIRE LA ORGANIZAȚIILE NECOMERCIALE
DIN REPUBLICA MOLDOVA